

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci

**Barbora Kopáčková: Chyby ve výslovnosti českých studentů při osvojování portugalského jazyka, 2015,
84 stran**

Studentka Barbora Kopáčková si za cíl své diplomové práce stanovila analyzovat mluvený projev studentů portugalského jazyka na FF UK z fonetického hlediska a odhalit tak, co dělá obecně studentům tohoto jazyka největší problémy při osvojování jeho zvukové podoby. K výběru tohoto poměrně náročného tématu autorku přivedl její zájem nejen o portugalský jazyk, ale i o fonetickou vědu obecně. Původně totiž studovala dvouoborovou kombinaci portugalština-fonetika. Vzhledem k tomu, že této problematice se v Česku zatím nikdo podrobně nevěnoval, jde o práci v tomto ohledu velmi užitečnou a svým způsobem jedinečnou. Text tak může posloužit jak studentům portugalštiny, tak pedagogům, kteří vyučují tento jazyk.

Práce je v podstatě rozdělena na tři základní části: 1. obecné uvedení do studované problematiky, 2. zvukový systém portugalského jazyka a 3. analýza mluveného projevu studentů portugalštiny. V první části se diplomantka zabývá vysvětlením obecných pojmů, s kterými bude pracovat. Dále stručně popisuje způsob tvoření mluvené řeči. Následující část představuje velmi podrobný popis zvukového systému evropské portugalštiny. Autorka zde uplatňuje jak hledisko deskriptivní, tak ortoepické. Užitečná se nám jeví skutečnost, že diplomantka neopomíná neustále poukazovat na odlišnosti či podobnosti mezi portugalštinou a češtinou. Při popisu vychází takřka výhradně z publikace Jaromíra Tláskala *Fonetika a fonologie současné evropské portugalštiny* a Zdeny Palkové *Fonetika a fonologie češtiny*. Pro nejzásadnější a nejpřínosnější část práce, tedy analýzu výslovnostních chyb studentů portugalštiny, se autorce podařilo zajistit nahrávací místnost ve Fonetickém ústavu na FF UK a zároveň získat dostatečný vzorek pro zvukovou analýzu v podobě dvanácti studentů a studentek portugalštiny různých úrovní. Vlastní hodnocení získaného zvukového materiálu probíhalo pouze auditivně, tedy bez použití strojové analýzy. Diplomantka si nejprve vytipovala patnáct výslovnostních jevů, u kterých se dala předpokládat určitá chybovost. Ty potom postupně analyzovala na jednotlivých slovech, ve kterých se dané jevy vyskytovaly. Kompletní výsledky uveřejnila v přehledných tabulkách, které opatřila komentáři. Jako nejméně problematický jev se ukázal portugalský přízvuk a jeho správné umístění (chybovost 2%). Středně náročné byly výslovnost počátečního r-, nosovost, redukce posttonických vokálů či výslovnost skupiny <ou>. Nejvíce problematické se ukázaly výslovnost nazálních dvojhlásek či trojhlásek, výslovnost nazálního /ẽ/ či velarizovaného /ɫ/ (vše mezi 60 až 80%). Práce dále obsahuje dvě přílohy – seznam analyzovaných slov a CD s nahrávkami studentů. Nechybí bibliografie, anglický a český abstrakt.

Určitým nedostatkem předkládané diplomové práce by se mohla jevit skutečnost, že autorka nezohlednila podobu slov podle nového portugalského pravopisu, který je v současné době již jednoznačně upřednostňován. Analyzovala tak skupiny <ct> či <pt>, které už se tak v portugalštině téměř nevyskytují. Také je škoda, že se autorka nepokusila vyhodnotit souvislý mluvený projev studentů, který by určitě přinesl jiné výsledky. Analýzu by si určitě zasloužilo také dodržování kvality samohlásek, např. /e/-/ɛ/ či /o/-/ɔ/, tedy jev, který v češtině chybí. Je však evidentní, že vyhodnocení tohoto jevu by zcela jistě už vyžadovalo zapojení strojové analýzy. Absence rozboru těchto jevů byla podle našeho názoru způsobena zejména nedostatkem času, se kterým se diplomantka potýkala v průběhu psaní této práce.

I přes výše zmíněné nedostatky však ještě jednou musíme konstatovat, že jde o práci svým způsobem inovátorskou, velmi přínosnou i poměrně kvalitně zpracovanou. Vzhledem k výše uvedenému konstatují, že předkládaná diplomová práce Barbory Kopáčkové splnila všechny požadavky na ni kladené a doporučuji ji tak k obhajobě. Navrhují její hodnocení v rozmezí mezi známkou výborně až velmi dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Brnkách 1. 9. 2015

PhDr. Jan Hricsina, Ph.D.